

for, egentlig trænge til nogen hyderligere Oplysning om de forskjellige Standpunkter, vi i saa Henseende indtage. Jeg skal kun gjøre en Bemærkning med Hensyn til det eneste Nye, som jeg hørte, at det ærede Medlem bragte ind, nemlig dette, at Venstre ikke engang kan forhandle nu, af Hensyn til Vælgerne, fordi Vælgerne, som han udtalte, paa Valgdagen aldeles bestemt have udtalt sig for Visnepolitiken, for den Fremgangsmaade, som de ærede Medlemmer fra den Side af Salen nu have fulgt i adskillige Aar, nemlig at henlægge Sagerne uden at behandle dem, alene af den Grund, at den Regjering, der sidder ved Roret, ikke behager dem, og det ærede Medlem spøiede saa til, at Høire havde Vren af at have opstillet dette Program ved Valget. Jeg veed ikke, hvad Program ærede Medlemmer havde opstillet, men det veed jeg, at Høire ikke har opstillet noget Program med Hensyn til, at Sagerne skulle visne. Høire har kun opstillet et eneste Program, nemlig at man anser det for nødvendigt og ønskelig, at en hvilken som helst Del af de forskjellige Faktorer af Lovgivningsmagten her i Landet forhandler med de andre, og at de alle gjøre alt Muligt for at komme til Enighed med hverandre, saaledes at der udrettes Noget til Nytte og Gavn for Fædrelandet. Det er det eneste Program, der er opstillet fra Høires Side, og Visnepolitiken overlade vi ganske til de Herrer. Jeg vil tillige med Hensyn hertil sige, at jeg tror ikke engang, at det ærede Medlem har Ret i, at Flertallet har erklæret sig for Visnepolitiken; men det faar naturligvis staa hen imellem os, det ærede Medlem mener det, jeg mener det ikke; Erfaringen vil jo vise det, naar, som det nu synes, denne Visnepolitik skal stilles paa det Yderste, som det overhovedet er muligt at stille den. Jeg skal kun tilføie en Ting, og det er, at det forekommer mig, at den foreslaaede Dagsorden gaar langt hyderligere end til det, man har ment dermed, nemlig at genere Ministeriet. Naar Sagerne nu salde hørt efter denne Dagsorden, udelukker man jo nemlig ikke alene Forhandling med Ministeriet — det kunde der jo være nogen Mening i — naar man absolut vil Ministeriet til Livs og paa ingen mulig Maade vil forhandle med det —, men man udelukker ogsaa ikke alene os Andre, men ogsaa det andet Thing. Naar man saaledes lader Sagerne salde hørt nu, gaar man dertil, at man ikke vil forhandle med Noget. Det er Noget, som forekommer mig ikke alene at gaa langt videre, end Motiveringen antydede, nemlig at man ikke vilde forhandle med Ministeriet, men det gaar efter min Overbevis-

ning ogsaa videre, end det paa nogen mulig Maade kan forsvares, thi Alt, hvad der skal udfomme af Love og Foranstaltninger gennem den lovgivende Magt, maa dog fremkomme gennem Forhandling, gennem ærlig Forhandling med hinanden. — Jeg stemmer imod den Dagsorden, som er foreslaet.

Frier: Det forekommer mig, at det politiske Liv, som vi nu i en længere Arrække have levet, og som har sat saa mange Videnskaber i Bevægelse hele Landet over, er en Gjentagelse af, hvad vi allerede for en Mennefsalder siden have oplevet, den Gang vi i Tyrrerne kæmpede frem mod det Standpunkt at faae en fri Forfatning. Men da Historien aldrig gjentager sig absolut, er det ogsaa under noget andre Betingelser, at Kampen nu føres, medens den i Virkeligheden i sin Kerne er den samme som den Gang. Medens man den Gang kæmpede for at faae Forfatningen lovformelig stedsfæstet i den Grundlov, der skulde være ledende for det offentlige Liv, kæmpe vi nu for at faae Forfatningen stadfæstet i den praktiske Udvikling af alle Samskundsforhold, der skulde være den naturlige Frugt af, at en Grundlov er given. Vi kæmpe endnu for den Frihed, som vi den Gang kæmpede for; blot denne Gang ikke som en Ret, der træder os i Møde i Lovform, men som en Magt, der træder os i Møde gennem Livets virkelige Forhold, og vi ere nu komne til det Standpunkt, at vi i Virkeligheden staa overfor det Spørgsmaal: Inden noget andet kan afgjøres, maa vi først og fremmest blive enige om, hvad der er Begyndelsesgrundene i alt konstitutionelt Regimente. Det er Gudskendelsen af disse Begyndelsesgrunde, der i Dieblisset kæmpes for fra den hele samlede Stare, der i dette Dieblis staar som Oppositionen mod Regjeringen. Men Begyndelsesgrundene for Udviklingen af ethvert konstitutionelt Liv er da netop dette, at forskjellige Regjeringsfaktorer ere i Stand til overhovedet at komme i et saadant Forhold til Landet, at et politisk udviklet Liv bliver muligt. Naar det nu er gaaet saaledes, at vort politiske Maskineri er i Færd med fuldstændig at gaa i Staa, tror jeg i Virkeligheden, at Hovedsagen dertil ligger i den Blindhed, der findes hos dem, der nu i saa mange Aar har staaet ved Magten, for, hvorledes de virkelige Forhold i Landet ere, og det er efter min Mening den største Jædvending, der kan gjøres mod dem, der skulle føre et Lands Udvikling fremad, at de ere slagne med Blindhed for, hvorledes Tilstanden er i det Land, de skulle regjere. Og at denne Blindhed ikke er Noget, Oppositionen har paaduttet Regjeringen, men